

DE RATTENKONING

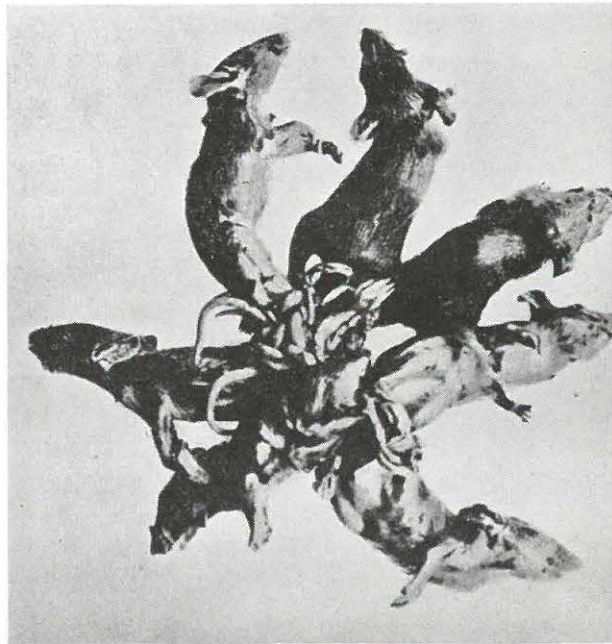
Het is iedere keer weer merkwaardig te constateren hoezeer de rat op de verbeelding van de mensen werkt. Hoeveel legenden zijn er bv. niet ontstaan over de zg. rattenkoning. Toch wordt deze „rattenkoning” maar zeer zelden gevonden. In de literatuur zijn nog geen 50 gevallen bekend van de laatste 400 jaar (Hase geciteerd door Steiniger). Zelf hebben wij er nog nooit een gevonden.

Zo'n „rattenkoning” bestaat uit een aantal ratten, die aan elkaar vast zitten, doordat hun staarten met elkaar verward zijn. Het volksgeloof wil, dat deze staartenknoop de troon is van de eigenlijke rattenkoning, die hierop plaats neemt als hij hof houdt. Daar men de koning zelf natuurlijk nooit vindt, noemde men voor het gemak deze aan elkaar geknoopte ratten maar „rattenkoning”. Hoe men zich e.e.a. voorstelde, blijkt uit de afbeelding op de omslag van dit nummer.

Dit is een reproductie van een Middeleeuwse tekening, die wij overnamen uit het Duitse tijdschrift „Desinfektion und Gesundheitswesen” en wel uit het Januari-nummer van 1955.

Hoe ontstaat nu zo'n „rattenkoning”? Hierover tast men nog in het duister, al heeft men wel verklaringen voor dit verschijnsel gegeven. De ene verklaring is deze: Als de ratten het bij vorst koud krijgen, kunnen zij o.a. warmte zoeken door tegen elkaar aan te gaan liggen, ongeveer zoals sigaren in een sigarenkistje, koppen in één richting, staarten in één richting. De staarten kunnen dan in de knoop raken. Als deze dan bovendien nog nat worden door uitwerpselen en urine, en dan aan elkaar vast gaan vriezen, is het ontstaan van de troon van de rattenkoning aanwezig. (afb. 2 en 3).

Afb. 2

Afb. 3

Een andere mogelijkheid is, dat na de geboorte de vruchtvliezen onvoldoende worden verwijderd door het moederdier, waardoor de staarten, en ook soms de achterpoten, aan elkaar vast kunnen gaan zitten. (afb. 4).

Maar misschien is het ook een eenvoudig met elkaar in de knoop raken van de staarten. Welke van de drie verklaringen de juiste is zal nog moeten blijken. Van der Meer Mohr (Treubia V-4-1924) beschrijft rattenkoningen, gevonden op Java. Hier gaat de eerste verklaring dus al niet op.

Wat ook de oorzaak van het ontstaan van een „Rattenkoning”, mag zijn, dat

deze staartenknoop de troon van een echte rattenkoning zou zijn, is in elk geval hoogst onwaarschijnlijk. Dit idee kunnen we gerust laten varen. Jammer van de romantiek!

Volledigheidshalve zij nog opgemerkt, dat dergelijke „koningen” ook zijn gevonden bij bosmuizen, huismuizen, eekhoorns en zelfs katten. Zelfs een kattenkoning dus. Dat is nog eens wat anders dan in Maart hofhouden in de dakgoot!

(De afbeeldingen bij dit artikel werden overgenomen uit: J. C. v.d. Meer Mohr, Buitenzorg: „Ueber einige sog Rattenkönige” Treubia V-4-1924).

Afb. 4